

מסכת פסחים פרק א' משניות א' ב' ג' ד' ~ 1

דרישות המפמ"ר במשנה: שפת המשנה - מונחי יסוד, מילים וביטויים נפוצים, כגון: זה הכלל, יצא / לא יצא; זיהוי פסוקים המובאים במשנה; חלקי המשנה - כותרת, אומר, דין, טעם, מקרה (כאמד"ט).

כדי לענות על השאלות כראוי יש צורך ללמוד את המשניות עם פירוש הקהתי / ברטנורא

נושאי הפרק: איסורי חמץ, בדיקת חמץ, השוכח לבדוק, סוף זמן אכילה / ביעור חמץ

שאלות מבוא למסכת פסחים

1. ששת סדרי משנה הם: ז _____ מ _____ נ _____
- ב _____ ט _____
2. באיזה סדר נמצאת מסכת פסחים?
3. מסכת פסחים נמצאת בין מסכת: _____ למסכת _____
4. בפתיחה למסכת מופיעים הנושאים העיקריים בהם עוסקת מסכתנו והם: _____
א. _____
ב. _____
ג. _____
5. שמות פרק יב' (כז) ואמרתם זבח פסח הוא לידוד אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו. מה מקור השם: "פסחים"?
מה למעשה עשה הקב"ה במצרים?

משנה א' - זמן בדיקת חמץ ומקום הבדיקה

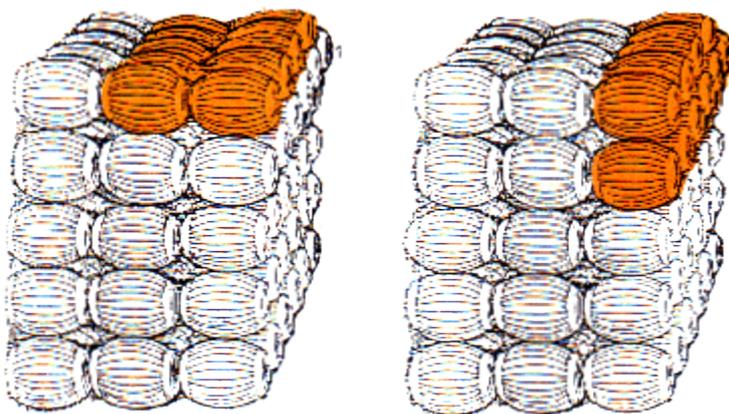
(א) **אור לארבעה עשר, בודקין את החמץ לאור הנר!**
כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה!
ולמה אמרו שתי שורות במרתף? מקום שמכניסין בו חמץ!
 בית שמאי אומרים: שתי שורות על פני כל המרתף.
 ובית הלל אומרים: שתי שורות החיצונות שהן העליונות:

השיטות המובאות בגמ' לגבי המחלוקת בין בית שמאי לבית הלל

<p>א. שיטת בית שמאי לפי פירוש ר' יוחנן שתי שורות (=סדרות) על פני כל המרתף</p>	<p>ב. שיטת בית שמאי לפי פירוש רב יהודה שתי שורות החיצונות שהן העליונות</p>

מסכת פסחים פרק א' משניות א' ב' ג' ד' ~ 2 ~

<p>ד. שיטת בית הלל לפי פירוש שמואל שתי השורות העליונות הקרובות לתקרה וסמוכות לפתח - זו אחר זו</p>	<p>ג. שיטת בית הלל לפי פירוש רב שתי השורות העליונות היורדות מהתקרה וקרובת לפתח</p>
---	--

שאלות משנה א'

1. באילו נושאים עוסקת משנתינו?
2. שני מקרים מופיעים במשנה והם:
  - א.
  - ב.
  - ג. כתוב את המילה בה מתחילה ההלכה הראשונה?
  - ד. כתוב את המילה בה מתחילה ההלכה השנייה?
3. **"אור לאַרְבֵּעַ עֶשְׂרֵי"**. הסבר את דברי המשנה!
4. האם זה הזמן העיקרי לבדיקת החמץ לפי כל הדעות?
5. **"אור לאַרְבֵּעַ עֶשְׂרֵי, בּוֹדְקִין אֶת הַחֶמֶץ לְאֹר הַנֵּר!"**. *מפני מה בודקים את החמץ בלילה ולא בבוקר לפני זמן הביעור? המילה: "אור". מופיעה פעמיים והיא בעלת שתי משמעויות שונות, שתי המשמעויות הן: **"אור לאַרְבֵּעַ עֶשְׂרֵי"**: פירושו: **"לאור הַנֵּר"**. פירושו:
6. איזה כלל יסודי נלמד מהמשנה לגבי מקום הבדיקה?
7. כתוב את המילה בה מתחילה שאלה במשנה?
8. הסבר את שאלת המשנה: **"וְלָמָּה אָמְרוּ שְׁתֵּי שׁוּרֹת בְּפִתְחָהּ?"**
9. כתוב את המילה בה מתחיל הטעם לשאלה?
10. כיצד עונה הטעם על השאלה?
11. מה סוברים בית שמאי לגבי בדיקה במרתף?
12. **"מְקוֹם שְׂמִיכְנֵי טֵיִן בּוֹ חֶמֶץ"**. איזה מקום הוא זה?
13. מי שלא בדק אור לארבעה עשר את החמץ, האם עליו לבדוק למחרת ביום? כן / לא.
14. הבודק לאור יום את החמץ, בודק לאור הנר? כן / לא.
15. איזה מקום פטור מבדיקת חמץ? מדוע?
16. * האם יש דין שונה למרתף? איזה מרתף צריך בדיקה? איזה מרתף פטור מבדיקה?

משנה ב' - חשש אחר בדיקת החמץ

(ב) **אין חוששיו שפא גררה חלדה מבית לבית וממקום למקום,**
דאם כן, מחצר לחצר ומעיר לעיר, אין לדבר סוף:

שאלות משנה ב'

1. מה נושא המשנה?
  2. באיזו מילה מתחיל הדין במשנתנו?
  3. מהי ההלכה (הדין) הנלמדת ממשנתנו?
  4. באיזו מילה מתחיל הטעם לדין במשנתנו?
  5. הקיפו בעיגול את המילים בהם מופיע הטעם במשנה.
  6. מתחו קו תחת המילים המסמנות לכם שיש כאן טעם.
  7. ממה היה מקום לחשוש לאחר בדיקת החמץ?
  8. מפני מה: **אין חוששיו**?
  9. "**אין לדבר סוף**". הסבר דבריך ע"פ האמור במשנה:
  10. במשנה לא כתוב שמו של ה- "אומר". כתוב מי אמר משנה זו:
  11. א. "**אין חוששיו**". מהו המושג "**חשש**" בהלכה? (סמנו את התשובה הנכונה)
    - פחד מעשיית עברה.
    - ספק הלכתי.
    - איסור הלכתי.
    - תחושה הלכתית.
- ב. בחנות הירקות מופיע שלט של השגחה ובו כתובות המילים: "הפירות הן ללא חשש עורלה".
 הסבירו את המשמעות של השלט:
- הערה : פירות עורלה הן פירות שגדלו על עץ צעיר (עד שלוש שנים מנטיעתו) והן אסורות באכילה.

משנה ג' - זמנים נוספים לבדיקת חמץ (שכח / הזיד ולא בדיק בליל יד')

מושגים:

- א. שעת הבעור - הזמן בו מכלים את החמץ מהעולם. לא חייב להיות בשריפה, ישנן אפשרויות נוספות.
- ב. מועד - חול המועד.
- ג. משיר - משאיר, חמץ שהשאירו לצורך אכילתו ביום המחרת.
- ד. צנעא - מקום מוסתר, שאינו גלוי.

מסכת פסחים פרק א' משניות א' ב' ג' ד' ~ 4 ~

(ג) רבי יהודה אומר: **בִּדְוֹקִין** אור ארְבָּעָה עָשָׂר וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר שְׁתַּרְיִית וּבְשַׁעַת הַבְּעוֹר.

נְחֻמִּים אומרים: לא כְּדֹק אור ארְבָּעָה עָשָׂר - יְבִדּוֹק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר.

לא כְּדֹק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר - יְבִדּוֹק בְּתוֹךְ הַמוֹעֵד.

לא כְּדֹק בְּתוֹךְ הַמוֹעֵד - יְבִדּוֹק לְאַסֵּר הַמוֹעֵד.

וַיֵּמָר שְׁמַשִּׁיר, יִנְיָחֵנוּ בְּצַנְעָא - **כְּדִי** שְׁלֵא יְהֵא צְרִיף בְּדִיקָה אַתְרֵינוּ:

שאלות משנה ג'

1. תן כותרת למשנה: _____
2. כתוב את המילה בה מתחיל הדין אותו אומר רבי יהודה? _____
3. העתק את הזמנים לבדיקה לשיטת רבי יהודה: א. _____ ב. _____ ג. _____
4. סמן בצבע במשנה את אפשרויות הבדיקה לפי רבי יהודה!
5. לשיטת רבי יהודה בדיקת חמץ אחרי שעת הביעור ? מותר / אסור לבדוק. מדוע? _____
6. העתק את הזמנים לבדיקה לשיטת רבי יהודה: א. _____ ב. _____ ג. _____
7. סמן בצבע במשנה את אפשרויות הבדיקה לפי חכמים!
8. לשיטת חכמים מותר / אסור לבדוק חמץ בתוך הפסח. הסיבה: _____
9. מדוע יש צורך לבדוק אחר המועד? _____
10. במחלוקת בין רבי יהודה וחכמים, כמי נפסק להלכה? _____
11. "וַיֵּמָר שְׁמַשִּׁיר, יִנְיָחֵנוּ בְּצַנְעָא - כְּדִי שְׁלֵא יְהֵא צְרִיף בְּדִיקָה אַתְרֵינוּ". כתוב את המילה מתחיל הדין? _____
12. הסבר את המשפט הבא: "וַיֵּמָר שְׁמַשִּׁיר, יִנְיָחֵנוּ בְּצַנְעָא!" _____
13. השלם טבלת סיכום זמני בדיקת חמץ לפי רבי יהודה ולפי חכמים: _____

החולקים	זמן בדיקה ראשון - עיקרי	זמן בדיקה שני	זמן בדיקה שלישי	זמן בדיקה רביעי
רבי יהודה				-----
חכמים				

שאלות סיכום

14. במשנה מובאות כמה מילים מהשורש ב.ד.ק. הקף אותן בעיגול.
15. במשנה מופיעים זמנים. מתח תחתם קווים.
16. במשנה יש מחלוקת. בין מי למי? (היעזר ב- "אומר"):
17. במשנה יש טעם. מתח שני קווים תחת מילת הקישור המציינת טעם.
18. עיין בדברי חכמים במשנה, צבע את זמני הביעור שאליהם לא מתייחס רבי יהודה.

משנה ד' - זמן אכילת חמץ בערב פסח וזמן שריפתו

(ד) **רבי מאיר** אומר: אוכלין כל חמש ושורפין בתחלת שש.
ורבי יהודה אומר: אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש:

שאלות משנה ד'

1. כתוב את נושאי המשנה? א. _____ ב. _____
2. כתוב את שמות התנאים המוזכרים במשנה: _____
3. כתוב את המילה בה מתחיל הדין אותו אומר רבי מאיר: _____
4. כתוב את המילה בה מתחיל הדין אותו אומר רבי יהודה: _____
5. כשאומרים במשנה שעה מסוימת לאיזה סוג שעה מתכוונים? _____
6. *כיצד מחשבים שעה זמנית? _____
7. "תולין כל חמש". באר את דברי רבי יהודה: _____
8. השלם טבלת דעות רבי מאיר ורבי יהודה לגבי זמני אכילת / שריפת / תליית חמץ!

סוף זמן			
תליה	שריפה	אכילה	
=====			לשיטת רבי מאיר
			לשיטת רבי יהודה